# GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 157. | Lunĭ, Marțĭ 14 (26) Iulie. | 1886.

## Brașovŭ, 13 Iulie 1886.

Opozițiunea maghiară se pregătesce de-a declara rĕsboiu formalŭ militarismului austriacŭ. In Pesta s'a instituitŭ unŭ comitetŭ, compusŭ din bărbațĭ oposiționalĭ, cu scopŭ de a conchiăma în luna lui Augustŭ unŭ mare meeting, care sĕ se pronunțe în afacerea Iansky.

In fruntea agitațiunei ce s'a pornitŭ contra armatei, pășescŭ corifeii dela „Egyetértés" și „Pesti Naplo". De unŭ timpŭ încóce foile maghiare fără deosebire nu se ocupă decâtŭ de cestiunea armatei și chiarŭ și organulŭ popimei catolice „Magyar Állam" se alătură la cei ce-șĭ dau espresiune „indignațiunei" lorŭ pentru cele întêmplate.

„Primimŭ cu curagiu lupta — scrie „Egyetértés" — o primimŭ cu acea învĕțătură, pe care amŭ propovĕduit'o de multŭ și pe care ultimele evenimente au făcut'o sĕ fiă nerĕsturnabilă. Intrégа națiune trebue sĕ unéscă în nisuința de a smulge din mâna reacțiunei militare arma cea din urmă, ce i-au lăsat'o încă instituțiunile nóstre; *trebue sĕ desființămŭ armata, care sĕ numesce comună*; ea este negațiunea încarnată a vieței nóstre de statŭ și e făcută pentru a nimici patriotismulŭ unguresсŭ. Inzadarŭ sĕ baséză domnii din soldatesca pe aceea, că tocmai în armată ei și-au păstratŭ puterea materială în contra nóstră. Pretutindenĭ și în armată se află ómenĭ cu inima curagiósă și decișĭ, carĭ suntŭ gata de a elupta eternele postulate ale dreptului de esistență alŭ națiunei. Marea luptă a națiunei va găsi în totdéuna gata armata sa națională."

Limbagiulŭ acesta este destulŭ de clarŭ și câștigă o importanță deosebită în nisce momente. când se constată că nu numai foile oposiționale, ci și cele ce stau în relațiuni cu guvernulŭ se pronunță în modŭ fórte aspru asupra pensionării lui Edelsheim și avansării lui Ianski.

Insușĭ precautulŭ Franciscŭ Pulsky, care mai alesŭ de unŭ timpŭ încóce cântă pe córda d-lui Tisza, găsesce, că cele petrecute au făcutŭ numai sĕ se deștepte din somnŭ vechia neîncredere și din nenorocire au datŭ nascere unei agitațiunĭ mai seriόse, care întăresce tóte spiritele.

„Nu putemŭ" — ḑice Pulszky — „sĕ privimŭ fără de îngrijire în fața fatalului viitorŭ..... Ultimele înaintărĭ în armată au fostŭ în adevĕrŭ nenorocóse și netimpurii, pentru că au provocatŭ o furtună de generală amărăciune, care tocmai în momentulŭ de față, când pacea europénă nu prea pare a fi asigurată, ar puté sĕ devină fatală și în casulŭ celŭ mai bunŭ a avutŭ resultatulŭ, că a sdruncinatŭ temeliile încrederei......"

Neîncrederea sĕ fiă óre numai de aḑĭ orĭ de erĭ? Acésta suntemŭ sigurĭ, că Pulszky o susține numai, ca sĕ pótă sfêrși c'unŭ apelŭ la prudența celorŭ din Viena și Pesta. In realitate însĕ stau lucrurile altfelŭ; neîncrederea are o vechiă rădăcină, d-lŭ Pulszky o constată însușĭ în întroducerea articulului sĕu ḑicêndŭ: „In ḑilele aceste se împlinescŭ douĕḑecĭ de anĭ, de când s'a ivitŭ acea înfricoșată catastrofă, care aduse cu sine reconstruirea monarchiei pe noue base dualistice".

E vorba de armată. Óre contribuit'a fatala ḑi dela Koenigrätz la întărirea încrederei eĭ față cu Ungurii. Nimenĭ nu va susține așa ceva și prin aceea că acum „Egyetertés" amenință pe influenții soldațĭ din Viena, că décă nu vorŭ reforma spiritulŭ armatei, vorŭ face într'unŭ viitorŭ resboiŭ érăși nisce esperiințe, ca cele ce le făcură la Koeniggrätz, prin asemenĭ amenințărĭ nu se servesce causa încrederei reciproce.

Dér, ḑice, Pulszky, armata vechiă austriacă nu mai există, în loculŭ ei a pășitŭ o altă armată mai destoinică, armata austro-ungară. Óre așa sĕ fiă? Nu dovedescŭ protestările de acum ale Maghiarilorŭ, că armata și-a schimbatŭ numai numirea, dér spiritulŭ ei a rĕmasŭ celŭ tradiționalŭ? Acestŭ spiritŭ este spiritulŭ „centralismului," de care vorbesce d. Pulszky, și care nu vrea sĕ le mai ésă din capŭ Escelențelorŭ civile și militare neîmpăcate cu stările actuale.

Acestŭ spiritŭ le-au datŭ și le va mai da încă multŭ de lucru Ungurilorŭ.

## Intâlnirile.

Țarulŭ Rusiei a invitatŭ pe arhiducele *Carolŭ Ludovicŭ* sĕ-i facă o visită în castelulŭ Peterhof.

Acéstă călĕtoriă a arhiducelui austriacŭ câștigă o deosebită importanță, décă se pune în legătură cu celelalte întêlnirĭ princiare și ale diplomațilorŭ. Mai întâiŭ vine la rêndŭ visita ministrului de esterne austro-ungarŭ, comite Kalnoky, la principele Bismark în Kissingen. După acésta va urma întêlnirea împĕratului Germaniei cu împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ la Gastein.

Intr'aceea se va găti de drumŭ și d-lŭ de Giers, ministrulŭ de esterne rusŭ, și îndată ce se va duce Kalnoky dela Kissingen va bate Giers la ușa puternicului cancelarŭ germanŭ. Totŭ într'unŭ timpŭ archiducele Ludovicŭ va fi óspele Țarului Rusiei.

Lumea se póte dér din nou liniști, căcĭ cele trei împĕrății érăși s'au împăcatŭ și Rusia vrea sĕ documenteze acéstă trimițêndŭ pe Giers la Bismark și invitândŭ pe archiducele Ludovicŭ la Peterhof. Până când va mai dura și acésta nouă înțelegere dintre împĕrății numai Dumneḑeu scie și póte că și Bismark.

## Cestiunea armatei în Ungaria.

Foile unguresci anunță următórele: Agitațiunea națională produsă prin pensionarea baronului *Edelsheim Gyulay* și-a aflatŭ espresiune și în sînulŭ cetățenilorŭ din Budapesta. Alaltăerĭ s'au întrunitŭ fórte distinșĭ representanțĭ ai cetățenilorŭ din capitală, și au ținutŭ sfatŭ asupra celorŭ ce ar fi de făcutŭ pentru a da espresiune indignațiunei atâtŭ de simțite, ce a produs'o în țéră afacerea Iansky. Adunarea fù presidată de Polonyi Geza, advocatŭ din Budapesta și deputatŭ dietalŭ din partida independentă. De față au mai fostŭ: Tompa Antal, advocatŭ, Scheffer Laczi, Mezei Ernö, Gracza György, Markus Iozsef, Clair Vilmos, ḑiariștĭ, apoi deputații: Hermann Otto, Hoytsi Pál, Tóth Ernö; Eötvös Kar și alții. La propunerea ḑiaristului Scheffer, adunarea a decisŭ ca pe ḑiua de 1 Augustŭ sĕ convóce o adunare de poporŭ (meetingŭ), pentru a căreia preparare s'a constituitŭ o comisiune.

»Ellenzek« face apelŭ la cetățenii Clușiului, despre carĭ ḑice că singurĭ ei au rĕmasŭ nepăsătorĭ față cu acéstă mișcare patriotică, ca „sĕ aprindă și ei făclia reacțiunei naționale între munții cei stâncoșĭ ai Transilvaniei".

*

Deputații Ugron Gábor și Bartha Miklos publică articulĭ în carĭ pledéză pentru o armată maghiară independentă. Bartha Miklos ḑice în organulŭ sĕu între altele:

„In decursŭ de 18 anĭ ce amŭ învĕțatŭ noi? Totdéuna ni s'a ḑisŭ: voi sunteți slabĭ, omulŭ cu minte trebue sĕ cedeze, puterea este lege, puterea este dreptŭ, puterea e dreptate, e mai de preferitŭ buna înțelegere decâtŭ a lupta, a te căciuli este lucru folositorŭ, servilismulŭ nu e rușinosŭ, ci este făcutŭ din necesitate...

»Acésta este teoria enervătóre, pentru a căreia propagare s'a angagiatŭ pressa subvenționată, oficiósă, carĭ într'unŭ modŭ sistematicŭ despóie națiunea de tesaurulŭ esemplelorŭ străbune, acésta e teoria celorŭ din administrațiune, carĭ nu facŭ decâtŭ servicii de curteșĭ, teoria ce se propune în scólele de statŭ și din care trăiescŭ gadinele guvernamentale, carĭ ḑicŭ, că tóte suntŭ bune așa cum suntŭ, trebue sĕ ne încredemŭ în Tisza... Când însĕ cu dăscălirea nu se ia cale, ei alérgă la armele electorale, falsificĭ registrele, cumpĕră pe cei săracĭ, intimidéză pe cei slabĭ de ângerŭ, pe șovăitorĭ 'i seducŭ cu promisiunĭ, celorŭ flămânḑĭ le svirle câte-unŭ osŭ de rosŭ și în fine dau câte-o împușcătură în castrele oposiționale pentru ca spaima sĕ devină generală

Așa se face în Ungaria de 18 anĭ maioritatea parlamentară, și acéstă maioritate votéză orbesce totŭ, dér totŭ... Cine nu vede în acésta neputința nației? Cine nu vede, că acéstă națiune este necapabilă de a-șĭ pregăti viitorulŭ?"

După acésta autorulŭ articulului se ocupă de afacerea Ianski, în care privesce unŭ blamag iu pentru națiа maghiară. Armatei comune îi face imputărĭ și ḑice, că reu și-a trasŭ pe sĕmă, pentru că comuna consciință de sine a națiunei unguresci încă nu-i omorită. „Armata ce-o avemŭ nu este armată maghiară; pe ea numai o susținemŭ, o nutrimŭ șĭ-o îmbrăcămŭ; dér o armată, căreia sĕ'i sĕ pótă încredința susținerea constituției și păzirea statului cu încredere deplină, nu avemŭ; armata de acum este singurŭ numai a Habsburgilorŭ. Ca pentru plăcerea și caprițiulŭ vre-unui, séu altui membru alŭ dinastiei, armata susținută cu ajutorulŭ nostru sĕ facă politică strĕină de interesele nóstre, acésta n'o voimŭ. . . .«

„Fără armată națională maghiară vorbirile către alegĕtorĭ, discusiunile din parlamentŭ, tragerea la rĕspundere a guvernului remânŭ totŭ atâtea frase góle, jucării superficiale; strĕinulŭ privesce stindardulŭ unguresсŭ numai de-o sdrénță pestriță și insemnele unguresci, fire-arŭ atêrnate chiarŭ și la pórta nu sciu cărui consulŭ, strĕinulŭ nu le privesce, decâtŭ ca pe nisce talere de aramă dela oficinile friserilorŭ.« Ca de esemplu aduce autorulŭ pe Croațĭ, carĭ au sfêrticatŭ insemnele unguresci, au datŭ afară din biserică statua Sfântului Stefanŭ, au aruncatŭ pe stradă în tină statua regelui, și cu tóte acestea la urmă totŭ noi amŭ trebuitŭ sĕ mergemŭ la Viena, ca sĕ ne rugămŭ de iertare. Trece apoi în revistă întêmplările din urmă și ḑice că décă ar esista o armată maghiară independentă, tóte aceste nu s'ar fi întêmplatŭ.

## Serbia și Bulgaria.

In discursulŭ tronului, cu care regele Milanŭ a deschisŭ Scupcina, amintindu-se relațiunile Serbiei în afară, s'a ḑisŭ, că relațiunile cu marile puterĭ suntŭ din cele mai bune, ér *relațiunile cu Bulgaria au rĕmasŭ totŭ aceleșĭ precum erau înainte de rĕsboiŭ*. Totodată s'a mai ḑisŭ în discursŭ, că Serbia a încheiatŭ pace cu Bulgaria numai fiindŭ că așa au doritŭ marile puterĭ, dér că acésta tocmai dovedesce câtŭ de veghiătóre e Serbia pentru apĕrarea ideii sale de statŭ și câtŭ de dispusă e în orĭce timpŭ a respecta tractatele internaționale și a protesta în contra orĭ cărei turburărĭ unilaterale a echilibrului în peninsula balcanică.

Acestŭ discursŭ a făcutŭ mare impresiune în Sofia, spune unŭ corespondentŭ alŭ luĭ „P. Ll.« Și cu atâtŭ mai mare încordare se aștepta discursulŭ regelui Serbiei, cu câtŭ se scie, că granița sêrbéscă deja de sĕptĕmânĭ este aprópe cu totulŭ închisă spre Bulgaria. Mai strictă e închiderea graniței în cerculŭ Vidinului și pe la Trn și Bresnik. Numai pe șoséua Zaribrodŭ-Pirotŭ potŭ trece alțĭ streinĭ, pe când Bulgarĭ și călĕtorĭ cu pașapórte bulgare nu suntŭ lăsațĭ sĕ trécă în Serbia. In urma acésta Bulgaria își concentréză și ea trupele sale spre granița sêrbéscă, deórece în Sofia nu se consideră ca eschisă posibilitatea unui *resboiu de resbunare* din partea Serbiei în celŭ mai apropiatŭ viitorŭ. De aceea se facŭ tóte pregătirile posibile, se introduce mereu munițiune în Rumelia ostică, se facŭ pretutindenea esercițiĭ de tragere la țintă. Concediurĭ nu se dau nicĭ oficerilorŭ, nicĭ funcționarilorŭ militarĭ și nicĭ învĕțătorilorŭ, carĭ de altmintrelea pe timpulŭ acesta obicĭnuiau a călĕtori în streinătate.

## Emigrarea Secuilorŭ în România.

„Kolozs. Köz.« vorbindŭ într'unŭ articulŭ de fondŭ despre urmările rĕsboiului vamalŭ cu România, ḑice între altele, că tótă cinstea le-o dă Sĕcuilorŭ pentru spiritulŭ lorŭ de viĕță, pentru strădania și istețimea lorŭ. dér aceste însușirĭ bune ale lorŭ, degenerândŭ, potŭ sĕ fiă tocmai spre peire, și — precum cu durere vede fóia clușiană din dilnica emigrațiune și refugiarea lorŭ de astăḑĭ — potŭ sĕ le aducă asupra capului cea mai aspră și cea mai meritată osîndă.

...ntinuă acestŭ diarŭ — când statulŭ, ...etatea momentanŭ şi promptŭ alergă ...ea urmărilorŭ resboiului vamalŭ, când ...inŭ timpŭ aşa de scurtŭ *ad occulos* ni s'a ... că din causa rĕsboiului vamalŭ are causă ...ânge Austria, are causă de a se plânge România, dér mai puţinŭ ca toţĭ au causă de a se plânge cei din părţile ardelene, ba încă aicĭ, la noi, poţĭ prinde deja cu mâna avantagele obţinute în urma acestui resboiu; cum, acum voiescŭ Sĕcuii se demostreze prin nouĕ emigrărĭ, că acestŭ pămĕntŭ numai de adĭ pe mâne şi-lŭ socotescŭ de alŭ lorŭ şi că în totŭ momentulŭ suntŭ gata a şi-lŭ schimba cu altulŭ?»

„Intr'adevĕrŭ nicĭ o espresiune n'amŭ crede-o prea aspră, când este vorba de a ne da părerea asupra acestui faptŭ, şi nu putemŭ recomanda destulŭ de strictă pază şi procedere autorităţilorŭ grăniţerescĭ, când e vorba de împedecarea urmărilorŭ acestei stărĭ păgubitóre, nepatriotice şi ruşinătóre. Statulŭ, societatea, reuniunile şi singuraticii de anĭ de ḑile suntŭ gata a oferi totulŭ pentru colonisarea Sĕcuilorŭ, — şi Sĕcuii fugŭ şi trecŭ în România! Rĕsboiulŭ vamalŭ se angagiază tocmai în favorulŭ economiei din patriă, ba încă şi în favorulŭ industriei, décă avemŭ destulă pricepere şi destulŭ zelŭ pentru meseria din patriă, şi — industriaşii sĕcui emigrézĕ! Cu adevĕratŭ, că lucrulŭ acesta ar fi peste mĕsură ridiculŭ, décă n'ar fi de natură a inspira atâta mâhnire, ba chiarŭ şi desperare".

Fóia clujiană nu vré sĕ'nţelégă, că de bine nimenea nu'şĭ părăsesce căminulŭ. Dela a *alerga* pentru delăturarea urmărilorŭ rĕsboiului vamalŭ şi până la delăturarea lorŭ în faptă, e o distanţă multŭ mai mare, decâtŭ ca s'aştepte Sĕcuiulŭ, séu orĭcare altulŭ, sĕ-i ésă sufletulŭ din óse de fóme, şi acésta de dragulŭ jidovilorŭ şi câtorva magnaţĭ, carĭ au provocatŭ rĕsboiulŭ vamalŭ. Trebuia sĕ se alerge înainte de rĕsboiulŭ vamalŭ, ca acum sĕ fi fostŭ paralisate urmările.

## SCIRILE ḐILEI.

Publicămŭ cu plăcere următórea rectificare ce-o primimŭ dela D-şóra Otilia Gerasimŭ din Câmpenĭ, care — ne bucurămŭ că ni se dă ocasiune a constata — este o Româncă cu trupŭ şi sufletŭ:

*Câmpenĭ*, 22 Iuliu 1886.

Onorabile D-le Redactorŭ! In Nr. 60 a. c. alŭ stimatului jurnalŭ ce redigeaţĭ, între membrii din Abrudŭ ai »*Culturegyletului*« obvine şi numele »Gerasim Otilia.« — Nu sciu ca în Abrudŭ se pórte cineva acestŭ nume, pentru aceea presupunŭ, că neesactulŭ corespondentŭ pe mine voesce a mĕ înşira între membrii menţionatei reuniunĭ. De órece eu nicĭ nu sunt membră, şi nicĭ nu am contribuitŭ nicĭodată cu nimicŭ în favorulŭ „Culturegyletului," corespondenţa citată, întrucâtŭ sĕ referesce la persóna mea, o dechiarŭ de neadevĕrŭ completŭ şi de-o afirmare din vĕntŭ luată. Noi fetele nu ne ocupămŭ cu politica, cu tóte acestea însĕ vĕ asigurŭ stimate D-le Redactorŭ, că până când vomŭ avé cea mai mică băruiala că vre o reuniune póte sĕ conturbe bunele relaţiunĭ între conlocuitorii aceleiaşĭ patrie, numai atuncĭ ne vomŭ face membre la o asttelŭ de reuniune „când va face plopulŭ pere — şi rĕchita viorele.« — Primiţĭ Stimate Domnule Redactorŭ espresiunea stimei ce vi-o păstrezŭ. *Otilia Gerasimŭ.*

—x—

Suma contribuirilorŭ pentru monumentulŭ lui Radetzky face până acum 60,000. Intre contribuitorĭ, după cum scrie »Egyetértés«, nu se află până acum nicĭ unŭ singurŭ Maghiarŭ.

—x—

Ni se scrie, că pe la *Mociu* secerişulŭ e bunişorŭ, grânele de tómnă promitŭ multŭ, numai unŭ rĕu mare ne strică, căcĭ cu tóte mĕsurile folosite pe piéţa Clujiului, ţĕranii vĕndŭ totŭ cu mĕsura cea mare de 22 cupe (mierţa mare), pe când cofăriţele (precupeţele) în piéţă vĕndŭ cu litru mai totŭ cu acelaşĭ preţŭ. Óre până când totŭ aşa?

—x—

„Voinţa Naţională« scrie: »Ierĭ s'a presentatŭ la primăriă d. Ioanŭ *Schönauer*, fabricantŭ de frânghii din *Braşovŭ*, cu cerere d'a i se da permisiune sĕ înfiinţeze o *fabrică* de frânghiării în *Buzĕu*. D-lŭ primarŭ l'a încuragiatŭ şi i-a promisŭ totŭ concursulŭ d sale, recomĕndându-lŭ şi ministeriului pentru a i se da de urgenţă cuvenita autorisaţiune. D-lŭ Schönauer promite că va ave 30 lucrătorĭ românĭ în fabrica sa.«

—x—

La şése Septemvre viitorŭ, representanţii României, Franciei, Engliterei, Italiei, Germaniei, Elveţiei, Suediei şi Spaniei vorŭ subsema la Berna *convenţiunea universală în favórea drepturilorŭ de autorŭ.*

—x—

Ni se scrie din jurulŭ *Zaului de Câmpiă*, că notarulŭ cercualŭ Iulianŭ fu suspendatŭ din postulŭ sĕu şi trasŭ în cercetare disciplinară pentru defraudare, cam de vre-o 1000 florenĭ. Nefericitulŭ, după cum ni se scrie, nu de multŭ căsĕtorindu-se şĭ-a luatŭ de nevastă o Ungurócă, şi-a părăsitŭ nu numai naţionalitatea, ci chiar şi legea, s'a dusŭ la biserica străină şi s'a cununatŭ cu preotŭ străinŭ. Mai pe scurtŭ, s'a făcutŭ »patriotŭ" şi ca „patriotŭ" a socotitŭ sĕ facă şi elŭ ce facŭ „patrioţii"; a trăitŭ bine dér a păţit'o. Servéscă de esemplu viu inaintea tutarorŭ păţania lui!

—x—

La *Chişineu* se facŭ marĭ pregătirĭ pentru primirea marelui duce *Vladimirŭ*, care vine sĕ inspecteze trupele din Basarabia.

—x—

»Romanu« din *Romanŭ*, în *România*, spune că emigraţiunea Israeliţilorŭ din acelŭ oraşŭ continuă. Duminecă în 6 Iuliu au plecatŭ vr'o 60 la America. In luna Augustŭ vorŭ emigra mai multe familii.

—x—

»Epoca« află, că la 15 Augustŭ va sosi la *Sinaia* prinţulŭ *Carolŭ*, unulŭ din nepoţĭi Regelui României. Prinţulŭ Ferdinandŭ nu póte veni, făcĕndŭ parte din garda Impĕratului, care va lua parte la manevre.

—x—

Cetimŭ în „Telegrafulŭ«: „D. *Gr. Tocilescu*, distinsulŭ nostru arheologŭ, se va întâlni în escursiunea sa arheologică din Dobrogea cu eruditulŭ arheologŭ rusŭ d. *Antonovicĭ*, profesorŭ la Universitatea din Kieff. D. Antonovicĭ este trimisŭ în misiune archeologică de ministerulŭ de instrucţiune alŭ imperiului rusŭ.

—x—

Aceluiaşĭ diarŭ i se scrie din *Chişineu*, că acolo sĕ cumpără în cantităţĭ marĭ rădĕcina plantei *„Ephedra Turnefort«*, care se recomandă multŭ de cătră medicii ruşĭ în contra frigurilorŭ.

—x—

Cu ocasiunea noului spitalŭ Colţea din *Bucurescĭ*, turnulŭ construitŭ de Carolŭ XII alŭ Svediei se va repara şi se va aşeḑa în elŭ unŭ observatorŭ făcutŭ în condiţiunile cele mai bune.

—x—

Fostulŭ Metropolitŭ sêrbŭ *Michail* a primitŭ din partea guvernului rusŭ autorisaţia de a-şĭ stabili reşedinţa la *Odesa*. Palatulŭ episcopalŭ celŭ vechiu este pusŭ la disposiţiunea metropolitului. Asta nu e decâtŭ o demonstraţiă contra Serbiei.

## Unŭ cursŭ de stupăritŭ.

*Vaida-Telechirecea*, în 8 Iuliu 1886.

(Fine.)

Se vedemŭ acum în ce au statŭ esperimentările practice?

Trebue sĕ permitemŭ, că în comuna Vaidarecea suntŭ mai mulţĭ economĭ, carĭ se ocupă şi cu stupăritulŭ, sĕ intelege că într'unŭ modŭ primitivŭ, încâtŭ unŭ folosŭ şi unŭ venitŭ órecare mai că nicĭ nu se simţesce. Dér cu acestă ocasiune ómenii nostri s'au interesatŭ fórte tare, dovédă că nicĭ ei nu sĕ mai potŭ împăca cu modulŭ de până acum de a se ocupa cu cultura stupilorŭ. Acum se începe lucrulŭ practicŭ. — Cu ocasiunea cursului. şi adecă în 5 ale lunei curente ni se împărtăşesce, că unŭ învĕţătorŭ din aceea comună are unŭ stupŭ care de 3 anĭ nu voiesce sĕ roiéscă de locŭ. La auḑulŭ acestora d-lŭ Deganŭ respunse: „Las' că o sĕ-lŭ facemŭ noi sĕ roiéscă.

In 1 luna curentă diminéţa, fiindŭ sĕrbătóre, după serviciulŭ divinŭ — la care au luatŭ parte toţĭ învĕţătorii presenţĭ la cursŭ, şi prin unŭ corŭ putemicŭ şi armoniosŭ au delectatŭ în modulŭ celŭ mai plăcutŭ publiculŭ receanŭ, care multŭ timpŭ va păstra despre acésta o suvenire dintre cele mai plăcute, şi va dori repeţirea unei asemenea plăcute bucurii ocasionale — ne duserămŭ cu toţii la învĕţătorulŭ cu stupulŭ renitentŭ, unde apoi domnulŭ Deganŭ îşĭ începu lucrarea. Şi ce sĕ vedĭ? Preste câteva minute, din îndĕrĕtniculŭ stupŭ, respectivulŭ învĕţătorŭ avea doi stupĭ din cei mai împopulaţĭ. Invĕţătorulŭ din cestiune nicĭ nu era acasă, căcĭ era la esercițiulŭ periodicŭ de arme. Mai mare îi va fi buacuria, când va veni acasă şi va vedé, că stupulŭ sĕude care nu mai avé nicĭ o speranţă, în fine totuşĭ a, roitŭ, deşi fără voia lui.

Caracteristică a fostŭ îndemnarea cu care procedea d-lŭ Deganŭ, precum şi constatarea, că roiului tinĕrŭ îi lipsesce regina, séu matca, şi în fine provederea roiului pre cale maiestrită cu regină. Aci era acum superfluă orĭ şi ce esplicare, ér esplicarea fără esperimentulŭ arĕtatŭ ar fi rĕmasŭ de sigurŭ pentru cei mai mulţĭ dintre participanţĭ numai, écă aşa, o esplicare neînţelésă.

Totŭ în aceea ḑi s'a purcesŭ la facerea unui roiu măiestritŭ la părint. Max. Receanŭ, din coşniţă simplă de paie.

La acésta repeţire toţĭ învĕţătorii precum şi alţĭ participanţĭ din comună şi din comunele vecine erau în chiar cu procedura, respective manipularea.

De aci amŭ mersŭ cu toţii în stupina scólei, unde s'a procesŭ la scóterea unui stupŭ dintr'o coşniţă simplă de nuiele şi aşeḑarea lui într'o coşniţă de scândurĭ cu cadre. sistemulŭ Dr. Dzirzon şi amplificată de Dr. Berlepsch. Aci încă s'a procesŭ într'unŭ modŭ fórte practicŭ. Toţĭ cei presenţĭ in fine au fostŭ pe deplinŭ în curatŭ cu manipularea. Dér acestui stupŭ ii lipsea regina, Decĭ veni înainte ér ceva interesantŭ. Lucrurile însĕ se derivă unulŭ din altulŭ. Căcĭ tocmai pre când se petreceau aceste la scolă, la păr. Receanu roì unŭ altŭ stupŭ. Aci nu mai merse d-lŭ Deganŭ, ci-şĭ trimise numai discipulii, carĭ indeplinirǎ totulŭ perfectŭ — şi fiindcă acestŭ roiu fŭ de cei de alŭ »doilea", carĭ au mai multe regine — după cum amŭ esperiatŭ — se aduse de aci şi o regină la orfanulŭ stupŭ dela scólă.

Étă dér, on. publicŭ cetitorŭ, în liniaminte generalĭ folosulŭ celŭ mare ce l'a adusŭ acestŭ cursŭ de stupăritŭ în ḑilele de 4, 5 şi 6 Iuliu a. c. Nimenĭ dér nu va dubita, că modulŭ de predare alŭ D-lui Deganŭ n'a fostŭ unulŭ dintre cele mai practice.

După mai multe esplicărĭ şi esperimentărĭ în decursulŭ celorŭ 3 ḑile, cursulŭ s'a închisŭ în 6 ale lunei curente la 6 óre séra.

Nu putemŭ a nu aduce şi pre acéstă cale d-lui Deganŭ mulţumitele nóstre cele mai sincere pentru ze-

---

## FOILETONU.

### Unŭ capitulŭ despre mânia.

(Urmare.)

Aristotele a lăudatŭ fórte multŭ bunele servicii, ce efectulŭ mâniei este în stare în resbelŭ a le aduce. »Mânia«, — ḑice elŭ, — »inalţă curagiulŭ luptătorilorŭ făcĕndŭ sĕ 'şĭ încórde în bătăliă tóte puterile lorŭ disponibile. Fără d'a fi cuprinsŭ cineva de acestŭ afectŭ, rareorĭ se póte distinge printr'o vitejiă mai mare. Chiarŭ vechii eroi ai lui Homerŭ, mai nainte d'aşĭ asvêrli lăncile lorŭ unii într'alţii începeau a se asmuţa unii contra altora prin totŭ felulŭ de vorbe de batjocură. Numai într'unŭ târḑiu, după ce în chipulŭ acesta se aprindeau de mâniă, prindeau armele voinicesce dândŭ cursŭ liberŭ luptei. De aceea şi astăḑĭ comandanţii oştirilorŭ obicĭnuescŭ, mai 'nainte d'a începe rĕsboiulŭ, a înfăţişa trupelorŭ lorŭ în alocuţiunĭ scurte militare injuriile şi ofensele ce le-au suferitŭ mai nainte dela inimicii lorŭ, cu carĭ au sĕ se bată. Mai multŭ încă decâtŭ astfelŭ de cuvĕntărĭ ale comandanţilorŭ, folosescŭ, spre a deştepta şi mărĭ curagiulŭ şi dorulŭ de luptă în soldaţĭ, pănie şi bătăile primite dela inimicŭ. Ostaşii la începutŭ se luptă de silă, cu curagiulŭ numai de jumĕtate, îndată ce audŭ însĕ glónţele inimice, şuerândŭ pe la urechiă, împuşcându-le fără veste chipiulŭ de pe capŭ, séu vĕḑĕndŭ pe cavaleriştĭ c'au năvălitŭ peste ei, tăindŭ în drépta şi în stânga, rănindu-le camaraḑii, începe a li se inferbĕnta sângele în vine. Atuncĭ se deşteptă în luptătorĭ simţulŭ de rĕsbunare şi cu acéstă plăcerea de luptă şi curagiulŭ. Ei începŭ a se lupta înfricoşatŭ şi cu atâta cutezare órbă şi entusiastă, că se aruncă orbesce în punctele cele mai espuse făcĕndŭ minunĭ de vitejiă şi de bravură.

*

Nu arareorĭ mânia face bune servicii şi poeţilorŭ şi retorilorŭ — deşteptându le şi potenţându-le puterea spiritului şi destoinicindu-i pentru succese, carĭ abia le-arŭ fi pututŭ dobêndi fără efectulŭ mâniei. Mânia şi aversiunea, aceste douĕ curente ale sufletului omenescŭ au pututŭ produce în arta poetică şi retorică tocmai aşa de frumóse lucrurĭ ca şi amorulŭ, entusiasmulŭ şi sentimentele cele mai delicate. Câtă energiă sântă nu descoperimŭ noi óre în blestemulŭ poeticŭ alŭ unui cântăreţŭ poporalŭ, cândŭ arde de mâniă? O câtŭ adevĕrŭ esprimă elŭ, aprinsŭ fiindŭ de mâniă.

Fără o amărăciune adêncŭ sêmţită cu greu ar fi datŭ Demostene „Philipicelorŭ« sale aceea agerime profundă, de carea atâtŭ de multŭ ne mirămŭ admirându-o! Şi foculŭ lui Cicerone din cuvĕntările sale contra lui Catilina şi Verres fŭ aprinsŭ şi nutritŭ chiar prin aceea, că suferea de indisposiţiunĭ, de pesimismŭ, sufletulŭ lui vedé dela unŭ timpŭ tóte lucrurile în colorĭ negre! Chiar Juvenalŭ, cum ar fi pututŭ elŭ descrie şi combate într'unŭ modŭ atâtŭ de sdrobitorŭ şi nimeritŭ moravurile stricate şi pe ómenii timpului sĕu, décă n'ar fi fostŭ amĕrîtŭ până în fundulŭ inimei sale morale de ticăloşiele epocei! Şi Dante n'ar fi descrisŭ infernulŭ aşa de teribilŭ, décă n'ar fi fostŭ elŭ cuprinsŭ de sentimentulŭ unei amĕrĭciunĭ morale cumplite! Spiritulŭ calmŭ, indiferentŭ alŭ unui Stoicŭ fórte cu greu ar fi pututŭ concipe şi da nascere atâtorŭ opere şi lucrărĭ strălucite!

După cum îi suntŭ de lipsă organismului nostru fisicŭ ferea şi reversările ei periodice séu sporadice pentru digestiune şi alte disposiţiĭ în aparatele interne: tocmai aşa ajută ea şi spiritulŭ nostru la producţiunile sale. Chiar în entusiasmulŭ nostru celŭ mai nobilŭ pentru frumosŭ şi adevĕrŭ trebue — spre a-lŭ conserva şi consolida totŭ mai tare, sĕ mestecămŭ ceva aversiune din afectulŭ mâniei faţă cu lucrurile urîte şi rele. *De aceea cu dreptŭ cuvĕntŭ putemŭ ḑice, că cine nu e în stare sĕ se şi mânie câte-odată, acela nu póte fi aptŭ în tótă viéţa lui d'o însufleţire adevĕrată!....*

(Va urma).

lulŭ arĕtatŭ cu acéstă ocasiune, precum şi pentru corecta tactică în procedere şi practica sa predare, carea în ce privesce stupăritulŭ raţionalŭ, n'a lăsatŭ chiarŭ absolutŭ nimicŭ de doritŭ. O dorinţă avemŭ totuşĭ. Nu numai pentru cei presenţĭ, dér pentru orĭ şi care omŭ, care ar dori sĕ se ocupe cu stupăritulŭ raţionalŭ, ar fi de lipsă, şi reclamată de timpŭ şi imprejurărĭ, tipărirea şi edarea la lumină a acestei prelegerĭ într'o broşură şi încă câtŭ mai curêndŭ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ literatura nóstră în astă privinţă este de totŭ sĕracă. Decĭ în interesulŭ şi spre binele economului românŭ şi în interesulŭ ameliorărei miserei sale stărĭ materiale, credemŭ că d-lŭ Augustinŭ Deganŭ va umple fără amênare o lacună atâtŭ de simţită în literatura nóstră şi nu va îngropa talentulŭ sĕu în pămentŭ, căcĭ cu câtŭ vorŭ fi mai multe floricele, cu atâtŭ vorŭ ave de unde se culegă şi albinele mai multă miere.

Nu putemŭ trece cu vederea fără de a nu aminti buna primire ce ni s'a făcutŭ în comuna Vaidarecea, precum şi îngrijirea pentru paturĭ şi vestminte de patŭ, apoi aranjarea unui dormitorŭ în edificiulŭ şcólei, unde au fostŭ încuartiraţĭ toţĭ cei ce au participatŭ la cursŭ. Acésta sĕ datoresce inteligenţiei acelei comune şi în specială învĕţăt. dirigente localŭ, carele n'a cruţatŭ nicĭ o ostenelă spre a satisface tuturorŭ aşteptărilorŭ, pentru carĭ priméscă toţĭ mulţumitele nóstre cele mai cordiale. De asemenea priméscă sincerile nóstre mulţumite d-na învĕţătorésă pentru ostenéla pusă întru pregătirea gustóselorŭ mâncărĭ. Ér mai pre susŭ de tóte ne ţinemŭ de a nóstră datorinţă a aduce căldurósele nóstre mulţumirĭ on. comitetŭ administr. alŭ şcólelorŭ grăniţăresci şi în specialŭ Ilustrităţii Sale d-lui br. Ursŭ pentru interesulŭ ce'lŭ arată şi l'a arĕtatŭ faţă de propăşirea şcólelorŭ şi cultivarea învĕţătorilorŭ de sub conducerea sa.

După terminarea cursului unii dintre fraţii colegĭ s'au depărtatŭ séra, ér alţii în diminéţa dilei următóre, ducêndŭ cu sine suvenirele cele mai plăcute şi dorindŭ a li se da şi pe viitorŭ asemenea plăcute ocasiunĭ, carĭ pre lângă cultivarea într'o direcţiune seu alta, causéză învĕţătorilorŭ, după multele greutăţĭ şi ne ajunsurĭ dilnice, şi câteva momente plăcute de distracţiune. Incheiămŭ cu dorinţa sĕ dée bunulŭ D-deu, ca din cândŭ în cândŭ sĕ ni se mai ofere atarĭ plăcute ocasiunĭ, ér fraţilorŭ învĕţătorĭ, carĭ au luatŭ parte la cursŭ, le dorimŭ, ca cele audite şi învĕţate sĕ se traducă şi în faptă atâtŭ în interesulŭ propriu, câtŭ şi alŭ poporului românŭ în generalŭ şi atuncĭ putemŭ privi cu mândriă cătră unŭ viitorŭ mai ferice. La revedere fraţilorŭ!

La însărcinarea celorŭ presenţĭ din conferinţa învĕţătorilorŭ granit. ţinută în 6 l. c. în V.-Recea.

*Daniele Pandrea*, învĕţătorŭ dirig. în Ohaba.

*Georgiu Dobrinŭ*, dirigente scol. în Voila.

## Raportŭ poliţiănescŭ.

*Braşovŭ*, 19 Iuliu 1886.

Imprejurarea, că de câte-va lunĭ n'a apărutŭ nicĭ unŭ raportŭ poliţiănescŭ, ar putea deştepta prepusulŭ, că autoritatea poliţienéscă sĕrbătoresce, séu că i-a sositŭ „timpulŭ castraveţilorŭ acri.« Cine cunósce mai deaprópe relaţiunile scie, că autoritatea poliţienéscă nu are vacanţă şi că nu cunósce nicĭ unŭ »timpŭ alŭ castraveţilorŭ acri« şi nicĭ nu'i e permisŭ nicĭodată a sĕrbători Fiăcare anotimpŭ ii aduce ceva nou şi încontinuu trebue sĕ fiă activă, pentru ca sĕ nu'i scape din mână resultate câştigate, succese dobândite. Adeseorĭ află autoritatea poliţiănéscă recunoscinţă şi pentru o adevĕrată faptă destinsă; este declarată chiarŭ de rea, décă vreodată nu îsbutesce a prinde pe vre-unŭ pungaşŭ mare, care ţine totŭ oraşulŭ în agitaţiune, pe când combaterea continuă şi plină de succesŭ a ăstorŭ felŭ de rele şi stărĭ neplăcute, carĭ ii obvinŭ constantŭ nu găsesce apreţiarea cuvenită.

Unŭ astfelŭ de rĕu e înainte de tóte destrăbălarea servitórelorŭ, deşi s'a procedatŭ în contra lorŭ în modulŭ celŭ mai aspru şi în privinţa acésta se póte constata unŭ progresŭ, totuşĭ moliciunea în exercitarea disciplinei casnice din partea stăpânilorŭ, precum şi obiceiulŭ pătimaşŭ alŭ servitórelorŭ, de a aduce apă séra târdiu dela fântână, unde favorisate de întunereculŭ nopţii îşĭ facŭ mendrele lorŭ, au ca urmare, că disciplina şi moralitatea numai cu greu i se póte însuşĭ acestui poporŭ.

O adevĕrată muncă herculénă este mai departe de a promova interesele sanitare ale oraşului cu privire la cureţenia impusă în curţile particulare. Numai cu o încordare estremă succede cu incetulŭ a scóte suburbiulŭ Şcheiu din murdăria de pănă acum şi cu o considerare cuviinciósă a relaţiunilorŭ locale, şi adecă a săraciei locuitorilorŭ acestei părţĭ a oraşului de a înlătura succesivŭ unŭ periculŭ ce ameninţă binele publicŭ. In totŭ casulŭ trebue sĕ constatămŭ, că şi în suburbiile celelalte şi chiarŭ şi în interiorulŭ oraşului adeseorĭ întêmpină omulŭ o lipsă uimitóre de pricepere pentru interese sanitare şi simţeminte estetice, ba chiarŭ suntŭ unii, carĭ se intereséză mai multŭ de gunoiulŭ vecinului, decâtŭ de a şi-lŭ curăţi pe alŭ lui. Este bătătorŭ la ochĭ, cum ordinea esistentă a stîngerii focului, luată în înţelesŭ strânsŭ, se pare că este numai la puţinĭ cunoscută. Căcĭ şi décă de mai multŭ timpŭ mulţămită Domnului, nu s'a semnalatŭ vre-unŭ incediu, acésta se póte mulţămi mai multŭ întêmplării fericite, decâtŭ grijii veghiătóre a poporaţiunei. Dupăce în înţelesulŭ statutului celui nou asupra profesiunii coşarilorŭ, coşarii circumscripţiunilorŭ au îndatorirea, anume de a controla constantŭ podurile în casele circumscripţiunei lorŭ, i s'a înlesnitŭ fiăcăruia, care are cunoscinţă despre periclitarea prin focŭ a casei de a arăta acésta coşarului circumscripţiunei. Şi ordinea birjarilorŭ de nou introdusă pare că forte puţinŭ a pĕtrunsŭ în poporaţiune, anume ce privesce tarifulŭ, se pare a predomni totŭ aceea ideă, că birjarii la diferitele ocasiunĭ festive precum d. e. la ultima alergare de cai, ar fi îndreptăţiţĭ sĕ céră unŭ preţŭ mai mare.

Décă astădĭ nu numai omulŭ de afacerĭ, ci fiăcare care cunósce imprejurările, privesce cu grijă în viitorŭ şi decăderea rapidă în industriă şi comerţŭ trebue sĕ-lŭ împle de unŭ pesimismŭ îndreptăţitŭ, atuncĭ acésta cu atâtŭ mai multu îşĭ are temeiu în autoritatea poliţienéscă, care în chiămarea sa póte aduce dilnicŭ dovedile cele mai eclatante pentru corectitatea cum înţelege ea referinţele Sĕrăcia ce cresce, îmulţirea proletariatului, trebue sĕ aibă ca urmare o scădere a siguranţei personale şi a averii. Şi décă şi autoritatea poliţiănéscă se intereséză forte multŭ de a se scăpa de proletariatulŭ străinŭ isgonindu-lŭ şi escortându-lŭ, totuşĭ periculele nu suntŭ eschise, deórece la o îmulţire aşa de rapidă şi de mare a proletariatului se póte paralisa controla deplină; de aceea se cere imperiosŭ, ca şi poporaţiunea sĕ vegheze.

Cu acéstă ocasiune nu putemŭ lăsa neamintită negrija aprópe generală şi de multŭ obicĭnuită în păzirea locuinţelorŭ, care adeseorĭ merge aşa de departe, încâtŭ poţĭ trece prin 3—4 odăi, fără de a da de vre unŭ locuitorŭ, abstrăgêndŭ dela aceea, că nu se ţinŭ închise porţile, deşi regula d'a se ţiné închise s'a introdusŭ în interesulŭ poporaţiunei de onorata comunitate, ci din contră acéstă regulă e privită de o mare parte a poporaţiunii ca o şicană a autorităţii poliţiănescĭ însărcinate cu controla.

In legătură cu acésta facemŭ în fine observarea, că autoritatea poliţiănéscă nu este de privitŭ esclusivŭ numai ca o autoritate penală, dinaintea căreia omulŭ trebue sĕ se feréscă şi care adeseorĭ fără temeiu este întêmpinată cu duşmăniă séu cu indiferenţă, ci ca o autoritate, care ocrotesce cele mai însemnate şi mai vitale interese ale poporaţiunei, şi care este démnă prin urmare de deplina încredere a cetăţenilorŭ şi a sprijinirii lorŭ cu efectŭ în împlinirea îndatoririlorŭ pline de responsabilitate.

## Programa

pentru adunarea generală a despărţĕmêntului XII alŭ „Asociaţiunei Transilvane pentru literatura şi cultura poporului Românŭ,« ce se va ţiné la 1-a Augustŭ a. c. st. n. în Ciachi-Gârbĕu.

I. La 7 şi jumĕtate óre diminéţa se va celebra serviciulŭ divinŭ sub pontificarea protopopului tractualŭ d. Ioanŭ Haţeganu cu asistenţa clerului presentŭ în sf. biserică de acolo. — II. La 10 óre se va deschide adunarea prin subscrisulŭ directorŭ, la care va rĕspunde d. Ioanŭ Haţeganu protopopulŭ salutândŭ adunarea. III. Se alege comisiunea de 3 membrii pentru încassarea taxelorŭ dela membrii vechĭ şi noi ordinarĭ orĭ ajutătorĭ şi alte oferte. IV. Secretarulŭ despărţĕmêntului, Petru Mureşianu Şireganulŭ, cetesce raportulŭ subcomitetului despre activitatea aceluia din 10 Augustŭ 1884, adecă dela ultima adunare din Lăpuşiu pănă acuma. V. Se alege comisiunea de 3 membri pentru propunerĭ despre înaintarea scopurilorŭ associaţiunei, literaturei şi culturei poporului românŭ. VI. Se vorŭ ceti disertaţiunile însinuate mai nainte şi admise prin comitetulŭ despărţămêntului, carĭ vorŭ tracta interese culturale orĭ sociale de valóre literară. VII. Referarea comisiunilorŭ din punctulŭ III. şi V. eventualŭ decisiunĭ în privinţa acestora. VIII. Reconstituirea subcomitetului despărţămêntului pe alţĭ 3 anĭ următorĭ. IX. Defigerea locului şi timpului adunării gen. a despărţămêntului pe anulŭ viitorŭ.

Deşiu, 23 Iuliu 1886.

*Augustŭ Munteanu*, directorŭ

*Petru Mureşanu Şireganulŭ*, secretarŭ.

## Ultime sciri.

*Kissingen*, 23 Iulie. Contele Kalnoky a sositŭ aicĭ erĭ la ora 1 după ameadĭ.

*Viena*, 23 Iulie. După cum se asigură prin cercurile oficiale, voiagiulŭ contelui Kalnoky n'are unŭ programŭ stabilitŭ; dér, după cum lesne se póte înţelege, cestiunile politice actuale şi mai cu sémă cestiunea balcanică şi circumstanţele politice din Francia vorŭ veni în discuţie. Unŭ programŭ, ce se obicĭnuesce la asemenea întâlnirĭ, e cu atâtŭ mai inutilŭ în ceea ce privesce relaţiunile dintre Austro-Ungaria şi Germania, cu câtŭ legăturile dintr'aceste două împĕrăţii nu suntŭ resultatulŭ unei politice ocasionale ci se baséză pe interese reciproce ce suntŭ continuu în jocŭ.

*Sofia*, 23 Iulie. Oposiţiunea îşĭ urméză cu mare zelŭ agitaţiunea printre populaţiune. Ea îşĭ concentréză activitatea mai cu sémă asupra satelorŭ şi oraşelorŭ mai micĭ, servindu-se de confesiunea protestantă a prinţului Alexandru, dicêndŭ că unŭ protestantŭ nu póte ocroti biserica ortodoxă.

*Viena*, 13 Iulie. Se comunică din Petersburg „Corespondiţii politice", că sgomotulŭ după care Rusia ar fi făcutŭ puterilorŭ nişce propunerĭ, ce tindŭ a o autorisa sĕ ocupe în modŭ eventualŭ Bulgaria şi de a exercita o presiune asupra Turciei pentru a o face sĕ 'şĭ schimbe atitudinea sa în cestiunea bulgăréscă, este cu totulŭ lipsitŭ de temeiu.

*Sofia*, 23 Iulie. Prinţulŭ dec[…] închisă a mulţumitŭ deputaţilorŭ pe[…] legilorŭ presintate de guvernŭ, şi a [...] cu sémă pe poporulŭ bulgarŭ pentru[…] deplinitŭ unŭ angajamentŭ internaţionalŭ […] legea care pronunţă rĕscumpĕrarea drumu[…] ferŭ Rusciucŭ-Varna.

*Constantinopolŭ*, 23 Iulie. După cererea prinţului Alexandru, Pórta va trimite pe Madjid-Paşa şi pe Abro-Effendi, după închiderea sesiunii Sobraniei, pentru a se înţelege în privinţa revisuirii statutului organicŭ.

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CLUŞIU, 25 Iuliu. — Intre inspectorulŭ scolarŭ Carol Varady şi între directorulŭ preparandiei Iosef Kozma a fostŭ unŭ duelŭ cu pistóle. Varady fiindŭ împuşcatŭ în pântece a fostŭ rănitŭ de mórte.

SOFIA, 25 Iuliu. — Indată după închiderea sesiunei camerei, guvernulŭ bulgarŭ a convocatŭ miliţia la eserciţiile „regulate", care începŭ la 25 Iuliu. Acéstă mĕsură de natură escepţională deştéptă órecare sensaţiune.

NIŞU, 25 Iuliu. — Scupcina printr'o hotărîre unanimă a datŭ guvernului indemnitate pentru tóte legile şi ordinaţiunile emise în starea escepţională şi de rĕsboiu.

## DIVERSE.

**O masă fantastică şi periculósă.** — Acéstă masă se găsesce în palatulŭ Pitti din Florenţa şi a fostŭ făcută de Guiseppe Sagatti, mortŭ de vre-o 50 anĭ, care a pusŭ mai mulţĭ anì şi a întrebuinţatŭ vre-o 100 cadavre ca s'o facă. Acéstă masă e rotundă, de unŭ metru în diametru, cu patru picióre şi totulŭ e de carne omenéscă petrificată. Sagatti solidifica cadavrele puindu-le în mai multe băi minerale; cadavrele le obţinea dela spitale. Intestinele serviau pentru ornamentulŭ piedestalului. Piciórele suntŭ făcute cu inimĭ, ficaţĭ şi plumânĭ, carĭ conservă colórea cărnei. Masa e făcută din muşchĭ aranjaţĭ forte artisticŭ, în jurulŭ ei suntŭ vr'o 100 ochĭ şi urechĭ, carĭ producŭ celŭ mai straniu efectŭ. Ochii, sĕ dice, parŭ vii şi te privescŭ în orĭ care parte te-ai pune şi aranjarea lorŭ a fostŭ partea cea mai grea artistului. Ea a avutŭ 3 proprietarĭ, înainte d'a ajunge în palatulŭ Pitti. Celŭ din urmă proprietarŭ, Ciacomo Rittaboca, o aşedase în mijloculŭ salonului şi-şĭ făcea o plăcere s'o arete visitatorilorŭ, spuindu-le că era opera unui sculptorŭ originalŭ; apoi, séra, le explica adevĕrata ei origine. Intr'o nópte, elŭ juca cărţile pe acea masă, cu mai mulţĭ prietinĭ. Rittaboca perdea; elŭ era palidŭ, agitatŭ; în fine, se sculà, făcu câţĭ-va paşĭ, apoi sĕ aşedà din nou, perdu însĕ distrasŭ de fixitatea ochilorŭ ce'lŭ urmăreau. Şi-a schimbatŭ loculŭ, s'au acoperitŭ ochii. Inzadarŭ, dise elŭ, şi naréză apoi istoria mesei. Nu e marmură, dise elŭ, e de carne, suntŭ ochĭ adevĕraţĭ, adevĕraţĭ muşchĭ, adevĕrate inimĭ. Vedeţĭ! suntŭ încă vii. Aceştĭ ochĭ îţĭ vorbescŭ, nu potŭ sĕ-i suferŭ au se me facă nebunŭ. Atuncĭ iute luà unŭ pumnalŭ şi se loveşte în inimă, înainte ca sĕ se fi ganditŭ cineva sĕ-lŭ oprésca. Sângele sĕu a cursŭ pe masă. Moştenitorii au fostŭ fericiţĭ că au pututŭ vinde masa guvernului. E vorba acum d'a se espune acea masă la esposiţiunea institutului Franklin, in Philadelphia.

**Fecunditate.** — Femeia Mariţa Ionescu din Ploescĭ domiciliată în suburbiu St. Dumitru, în diua de 5 Iuliu curentŭ a născutŭ 3 copii, din carĭ 2 băeţĭ şi o fată. Mama şi copiii suntŭ pe deplinŭ sănătoşĭ.

**Inaintea unei curţĭ cu juraţĭ din Francia.** — Preşedintele, adresându-se cătră acusatŭ: — Poţĭ sĕ tăgăduescĭ câtŭ vei voi, căcĭ nimenĭ nu te crede. Étă trei marturĭ carĭ te-au vĕdutŭ. Acusatulŭ: — Trei martorĭ! Ce au d'a face trei marturĭ, într'o ţéră care are treidecĭ şi şese milióne de locuitori?

**Copii atacaţĭ de unŭ vulturŭ.** — Suntŭ vre-o câte-va dile, de când duoi copiĭ, unulŭ de 13 anĭ, celălaltŭ de 8 anĭ, carĭ păziau vacile la Graţŭ (Austria), fură atacaţĭ de o mare pasere răpitóre. Când animalulŭ se lăsà pe capulŭ băiatului mai tînĕrŭ, ca sĕ-lŭ lovéscă cu cioculŭ, celŭ mai în vêrstă îi dete o lovitură sdravĕnă cu băţulŭ. Pasĕrea, deşi rănită, sburà câţĭ-va paşĭ mai departe. Unŭ vênătorŭ, care trecea pe acolo şi alergase audindu-I strigătele copiilorŭ, recunoscù în pasere unŭ măreţŭ vulturŭ şi cu o împuşcătură îlŭ întinse la pămêntŭ. Fiindŭ tăiatŭ, se găsì stomaculŭ vulturului golŭ. Fómea îlŭ făcuse cutezătorŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

**...ulŭ la bursa de Viena**

din 24 Iulie st. n. 1886

| | | | |
|---|---|---|---|
| ...% | 106 40 | Bonurĭ croato-slavone | 105.20 |
| ... 5% | 94.80 | Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | 100.— |
| ...căilorŭ ferate ... | 154.60 | Imprumutulŭ cu premiu ung. | 122 25 |
| ...ea datoriei căi-ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 101.— | Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului | 125 60 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 128 50 | Renta de hărtiă austriacă | 85.20 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 120 — | Renta de arg. austr. | 86 95 |
| Bonurĭ rurale ungare | 105.20 | Renta de aurŭ austr. | 119 50 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 105.10 | Losurile din 1860 | 142 — |
| Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ | 105.20 | Acțiunile băncei austro-ungare | 874 — |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 105.10 | Act. băncei de creditŭ ung. | 286.75 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 105 20 | Act. băncei de creditŭ austr. | 279.30 |
| | | Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5.92 |
| | | Napoleon-d'orĭ | 10.— |
| | | Mărcĭ 100 împ. germ. | 61.85 |
| | | Londra 10 Livres sterlinge | 126.05 |

**Bursa de Bucurescĭ.**

Cota oficială dela 12 Iulie st. v. 1886.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%) | 93— | 93½ |
| Renta rom. amort. (5%) | 97¼ | 97¾ |
| » convert. (6%) | 87¾ | 88¼ |
| Împr. oraș. Buc. (20 fr.) | 32— | 33— |
| Credit fonc. rural (7%) | 102½ | 103— |
| » „ „ (5%) | 86¼ | 86— |
| » » urban (7%) | 99¼ | 99½ |
| » » » (6%) | 91— | 91½ |
| » » » (5%) | 81¼ | 82½ |
| Banca națională a României 500 Lei | 1000 | 1010 |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | 255 | 260 |
| « » » Națională | 210 | 215 |
| Aurŭ contra bilete de bancă | 14.¾ | 15.00 |
| Bancnote austriace contra aurŭ | 2.02½ | 2.03 |

**Cursulu pieței Brașovŭ**

din 25 Iulie st. n. 1886.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.62 | Vênd. | 8.64 |
| Argint românesc | » | 8.55 | » | 8.60 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 9.97 | » | 10.— |
| Lire turcescĭ | » | 11.27 | » | 11.30 |
| Imperialĭ | » | 10.26 | » | 10.29 |
| Galbenĭ | » | 5.88 | » | 5.92 |
| Scrisurile fonc. »Albina» | » | 100.— | » | 101.— |
| Ruble Rusescĭ | » | 122.— | » | 123.— |
| Discontulŭ | » | 7—10 % pe anŭ. | | |

# Esposiția de industriă a Brașovului.

Esposițiunea sĕ va deschide în Podulŭ-Bătușilorŭ la 8 Augustŭ a. c. st. n. Listele de însinuare s'au înapoiatŭ esposanților, și li s'a avisatŭ spațiulŭ ce-i-se vine fie-căruia.

**Timpulŭ s'apropiă cu grabă,** de aceea esposanții suntŭ provocați a preda obiectele de espusŭ amploiatului însărcinatŭ cu primirea lorŭ în Podulŭ-Bătușilorŭ dela 24 Iuliu încolo pănă celŭ mai târḑiu în 31 Iuliu a. c. Primirea obiectelorŭ se va adeverí pe lista de insinuare, ce are sĕ o presente esposantulŭ.

Esposanții suntŭ învitați sĕ se țină strictŭ de terminulŭ de mai susŭ, pentru ca Comisiunea esposițiunei sĕ-și termine lucrările la timpŭ, și sĕ se pótă face deschiderea esposițiunei în 8 Augustŭ.

Obiectele predate în urma terminului de mai susŭ, se vorŭ primí numai în câtŭ spațiulŭ și timpulŭ va permite plasarea lorŭ.

Brașovŭ, 23 Iuliu 1886.

*Comisiunea de insinuare*
**a Esposițiunei de industriă a Brașovului.**

2—3

Nr. 1356
1886.

# Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ ordinarŭ sistemisatŭ la scóla elementară comunală, cu limba de propunere română, din Salva, pe lângă unŭ salarŭ anualŭ de 300 fl. și afară de aceea pentru cuartirŭ și grădină 100 fl. v. a. se deschide concursŭ. Provocŭ pe toțĭ aceia, carĭ ar voi sĕ ocupe acestŭ postŭ, ca pănă la 10 Augustŭ a. c. sĕ-șĭ trimită la mine concursele lorŭ prin respectivulŭ inspectorŭ de scóle comitatensŭ, fiindŭ scrise cu mâna proprie în limba maghiară și română și provĕḑute cu timbru de 50 cr. Afară de aceea concursele au sĕ fie provĕḑute cu testimoniu de preparandiă, documentŭ despre posederea limbei maghiare, precum și despre ocupațiunea de pănă acuma și în fine atestatŭ medicalŭ și de moralitate.

Bistrița, 19 Iulie 1886.

**Iuliu Havas** m. p.
inspectorŭ reg. de scóle.

3—3



Tipografia ALEXI, Brașovŭ.